

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

85. An, dum quis scit papam scire se ad plura beneficia sufficientia absque dispensatione promoveri, vel ea simul habere, & hoc toleret, seu non reprobet, ea retinere possit bona conscientia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

sum, etsi ei nulla occurrat causa sufficiens, acceptare & retinere illud beneficium simul cum præhabitis; eod quod turpe sit de universalis Ecclesiæ pastore præsumere peccatum, quodve abutatur potestate dispensativâ bonorum Ecclesiasticorum contra iustitiam distributivam, & quod non gubernet rectâ, suavi, & prudente prudentiâ; quamvis hic & nunc ignoretur causa sufficiens relaxandi jus naturale; adeoque provifus rectè faciat obmutescendo, & beneficium illud acceptando & retinendo; utpote qui illius capax est, & præsumere debet, Papam in eo conferendo habuisse causam sufficientem ad dispensandum in iure canonico, & relaxandum ipsi naturale. Hurr, de residenciâ. l. 6. resol. 6. §. 7. à n. 11. citans Bart. in l. fin. c. si contra jus. utilitas publica. Loar. de matrim. du. 4. nu. 13. Felin. Decim. Præpos. Imol. &c. Et sanè si verum est, quod ipsa Pontificis liberalitas sit ratio sufficiens dispensandi, de quo supra, talis collatarius scrupulum nullum movere potest. Adde quod non semper, ubi collator in conferendo beneficium peccat, peccet quoque collatarius illud acceptando vel retinendo, v. g. dum collator præterito scienter digniore id confert minus digno, eo id ignorante, vel dum confert amico, ut is fiat ditior, honoratior, & is ignorans illam intentionem conferentis illud acceptat bonâ fide ex intentione, ut exinde pauperes juvare possit. Hurr. l. c. n. 16. & 17. citans Nav. miscellan. 44. n. 81. & 82. Vide quæ hanc in rem dicta supra ex D. Tho. & Cajet. ad initium hujus §.

Quæstio 84. An ergo etiam, dum quis post narrata in supplicia beneficia jam à se habita obtinet insuper aliud beneficium à Papa, eo ipso dispensatus sit ad ista præhabita retinenda simul, & sic ea retinere possit bonâ conscientia?

Respondeo negativè: c. non potest. de præb. in 6. ubi expressè: Cum verò tibi, non obstante, quoddam aliud beneficium habere noscaris, à sede prædictâ de aliquo beneficio provideri contingit, per hoc tecum, ut primum beneficium cum secundo retinere valeas, non intelligitur dispensatum; hoc enim solum operatur præfata expressio, quod facta tibi gratia nequeat subreptione iudicari. Castrop. cit. p. 3. §. 6. nu. 27. ubi etiam rationem hanc dat; quia Papa conferens de novo beneficium habenti aliud, cum facultate illud retinendi præsumit, nullum ex iis sufficere ad honestam sustentationem: Gonz. Gl. 15. n. 27. citans pro hoc Ignat. de Salcedo Addition. ad praxin Bernard. Diaz. c. 48. gl. quamvis simplicia. Hojed, de incomp. p. 2. c. fin. n. 72. Rodriq. in sum. c. 31. n. 2. ac præcipuè Nav. tr. de orat. c. 22. miscellan. 16. n. 64. ubi ait; in hoc decipi plures, credentes ex tali narrativa dispensatos remanere, & quod, si sua sanctitas plura obtinenti concedit de nova alia, non ideo intentionem habet dispensandi contra textum cit. c. non potest; sed quia credit, quod omnia beneficia ad congruam supplicantis sustentationem necessaria sint, & quod aliter confessarii non absolvent eos, nisi dimissis his, quibus non egent, vel concepto firmo proposito ea dimitrendi &c. Quæ confirmantur ex illis, quæ habet Gonz. loc. cit. nu. 38. quod nimirum in supplicationibus, in quibus præter gratiam pro novo obtinendo petitur quoque dispensari ad licitè retinenda.

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

da præhabita narrata, semper ferè soleant verba illa dispensationem hanc concernentia cancellari de supplicatione; ex qua Cancellatione declaratur mens Papæ, nolentis dispensare, ut plura beneficia, quam ea, quæ ad congruam sustentationem satis sunt, retineri possint. Pro quibus Gonz. citat Mohed, decis. 23. n. 2. & 3. de præb. Bart. in l. si quis in priore. ff. ad Trebellianam. & l. Tribunus. ff. de militari testam. Addit quoque Gonz. n. 29. in hoc casu de plano intrare Regul. 50. Cancellar. per omnes Pontifices renovatam, dum in ea dicitur: Dispensatio non venit sub quacunque signaturâ in quavis gratiâ, nisi totaliter gratia effectum huiusmodi dispensationis concernat, vel aliâs nihil conferat aut operetur &c. Unde, cum supplicatio ultima pro obtinenda gratia alterius beneficii non concernat totaliter effectum ad plura, sed potius acquisitionem alterius novi beneficii respiciat, & narrativa jam habitorum operetur in suum effectum, nempe, ne adit obreptione, atque ita expressio eorum, quæ sit tacita essent, vitiarent gratiam, nullatenus dispensationem operatur, juxta Rot. decis. 33. nu. 7. & 8. de præb. in antiq. Gonz. n. 31. & clausula: non obstantibus: licet tollat subreptionem, non tamen inducit dispensationem; cum de dispensatione apparere debet verbis claris & non ambiguis. Gonz. n. 32. ex Ferret. cons. 32. n. 53. Notanda denique sunt verba, quibus hanc responfionem concludit Gonz. n. 38. bene considero, quod ista sententia pluribus Ecclesiasticis beneficiis deglutientibus, ac sitim majoris & amplioris pluralitatis nunquam extinguentibus maxime displicebit, & quod statim dicent, quod communiter servetur contrarium; sed ad hoc respondeo; quod quilibet sibi consulat, & si contraria fundamenta & rationes repererit potiora, cum quibus corrumpantur supra dicta, oppositam opinionem retinere poterit; sed ego tales rationes aut iura, aut aliquem Doctorem contrarium tenentem non invenio, &c. dicit tamen n. 39. se non loqui simpliciter de pluralitatem beneficiorum habentibus, sed de illis, qui majorem numerum, quam ad suam vitam honestè sustentandam sufficiat, habeant. Potrò videntur hæc procedere juxta dicta à Gonz. dum expressa non solum præhabitorum qualitas, sed etiam quantitas, nempe sufficiens; etsi contrarium videatur colligi ex eis, quæ ait Castrop. loc. cit. nempe, quia sæpe ignorat Papa beneficia, quæ habes, sufficere ad tui sustentationem, tamen si qualitatem eorum manifestes, si de facto ea sufficiunt, & tamen id non declares, non censetur Papa dispensare: nam inde videtur rectè inferri à contrario, quod, si eam declares, censetur dispensare.

Quæstio 85. An, dum quis scit, Papam scire, se ad plura beneficia sufficientia absque dispensatione promoveri, vel ea simul habere, & hoc toleret, seu non reprobet, ea retinere possit bonâ conscientia?

Respondeo negativè, argumento illius, quod dicitur in c. cum jam dudum: de præb. multa per patientiam tolerari, quæ si in iudicium deducta fuerint, exigente iustitiâ, tolerari non debent, Pirh. rit. de præb. n. 176. quamvis enim Papa hoc sciat, & motu proprio autoritate suâ non emendet vel impediat, non tamen id approbat, sed expectat, donec causa in iudicium per quandam deducatur, ut ad instantiam partis ex officio teneatur.

D 2

tur

tur administrare iustitiam. Et certè non omnis patientia seu taciturnitas Superioris censenda est dispensatio seu relaxatio juris, quia interdum tacet & dissimulat, quod facillè impedire non potest, ac proinde talis tolerantia non inducit consensum approbativum: Et sic dum princeps solo facto seu impunitè dissimulat aliquid & permittit, non est censendus dispensare. Pirh. *loc. cit.*, vide Sanch. *de matrim. d. 38. n. 12.*

Quaestio 86. An ergo habens beneficium simplex insufficiente ad sustentationem impetrare possit aliud, absque eo, quòd mentionem fecerit prahabiti insufficientis?

Respondeo: Quamvis in hoc casu, modò sciat, haberi possit utrumque sine ulla juris relaxatione, consuetudine, vel saltem Tridentino in hoc jus relaxante, juxta dicta superius. Azor p. 2. c. 10. q. 3. §. *his postis*. Subreptitiam tamen esse impetrationem secundi, dum illud impetratur à Papa, nisi facta fuerit mentio de prahabito, juxta *c. si moru proprio. de prob. in 6.* ubi: quaecunque beneficium habeat impetrans à Rom. Pontifice, rescriptum ad beneficium aliud assequendum, nisi de illo, quod habet, quamvis minimo, mentionem fecerit, subreptitias literas eo ipso obtinuisse videtur. Azor l. c. §. *attamen Romani*. Pirh. *de prob. nu. 193.* Unde etiam, si Clericus rescriptum à Papa petens ad beneficium consequendum dixerit, se esse pauperem, non tamen expresse beneficium modicum, quod habet, rescriptum adhuc dolosè impetrasse censetur; quia *in cit. c. Papa* expresse ait, oportere fieri mentionem de beneficio modico, quod habet quis. Azor. *ibid.* §. *si secundò*. Atque ita par in hoc est ratio de eo, qui tacuit tale beneficium tenue, quæ est de eo, qui mentitus fuit positivè, negando se habere ullum beneficium; eò quòd, dum jura non distinguunt, nec nos distinguere debeamus. Azor *loc. cit.* §. *quæres tertio*: citans pro hoc Gl. *in cit. cap. si motu proprio*; qui etiam mox subjungit, parem esse rationem in eo, qui per ignorantiam & oblivionem tacuit prahabiti beneficium tenue, ac de eo, qui id tacuit de industria, idque secundum eandem Glossam.

2. Respondeo secundò: quòd si tamen ab Archiepiscopo, Episcopo, Abbate, Archidiacono, alio quovis Ordinario, cujus est beneficium conferre, impetravit quis beneficium, nullà factà mentione prioris beneficii modici & tenuis prahabiti, impetratio non est subreptitia. Azor l. c. q. 4. dicens sic constare ex verbis ultimis Clem. *Esti ab Apostolica. de off. jud. ordinar.* ubi dicitur: *in aliis tamen quibuslibet collationem beneficiorum habentibus hoc volumus observari*. Proceditque idem, si quis beneficium impetravit ab iis, quibus jus & potestatem conferendi Ordinarius delegavit. Azor *ibid.* juxta Gl. *in cit. Clem.* Veruntamen ut hæc in dicta Clem. constituta procedant, requiritur, ut secundum beneficium illud cum prahabito aliàs jure compatibile sit, & primum tutà conscientia possideatur; aliàs adeptio secundi nullius erit momenti, ut dicitur *c. ordinar. de off. jud. ordinar.* Non ideo quia prioris facta non est mentio, sed quia secundum cum primo non est sociabile seu compatibile. Azor *loc. cit.* cum Gl. *in cit. c. Ordinar.*

Quaestio 87. An, si impetrans dispensationem ad plura simul habenda, in hac dispensatione petenda retinuerit, etiam modicum beneficium, dispensatio sit hoc ipso nulla?

Respondeo affirmativè: *c. non potest. de prob. in 6.* & constat, seu à fortiori sequitur ex dictis & responsis ad *quæst. preced.* si enim non valet impetratio secundi beneficii, etiam si impetrans fecerit mentionem de modico & insufficiente prahabito, multò minus valebit petita dispensatio super pluralitate beneficiorum, si facta in ea non fuit mentio vel unius modici prahabiti. Pirh. *de prob. n. 193.* Ratio generalis est; quia taciturnitas qualitatibus, cujus expressionem jus & stylus curiæ necessariò requirit, reddit dispensationem & quodlibet rescriptum gratia ad petitionem aliqujus concessum subreptitium & vitiosum, etiam si constaret Papam, etiam qualitate expressâ, gratiam illam concessurum fuisse; idque in ea expressio talis qualitatibus tunc est de forma & substantia legitima postulationis. Pirh. *ibid.* citans Covarr. l. i. var. *resol. c. 20. n. 5.* Laym. *Th. Mor. tr. 4. c. 22. n. 18.*

2. Responso data varias patitur extensiones. Primò: quòd exprimi quoque debeat qualitas curiæ prahabiti beneficii; cum difficiliter dispenseretur super pluralitate beneficiorum, dum alterum curatum est, ut constat ex Clem. I. *de prob. juxta Gl. V. vel alteri*. Pirh. l. c. n. 194. Secundò: quòd etiam de pensione prahabiti debeat fieri mentio, si in titulum beneficii data est, ita ut deinceps sit beneficium Ecclesiasticum. Gonz. *Gl. 5. §. 5. n. 18.* (et si secus esse dicat, dum ea non assignatur, seu datur in titulum beneficii, eò quòd tunc non sit beneficium Ecclesiasticum; quia quamvis aliàs concedatur in titulum, non est tamen titulus perpetuus spiritalis, ex quo, mortuo pensionario, expirat, ut Gonz. *ibid. n. 15. & 16.* jura autem solummodò disponant narranda beneficia) Pirh. *cit. nu. 194.* citans Chok. *ad reg. 61. Cancellat. & Garc. p. 1. c. 5. n. 81.* Tertio: ut etiam beneficium injustè praobtentum ac possessum debeat fieri mentio, ne melioris conditionis sit injustè, quam justè possidens. Pirh. *ibid.* citans Gl. *in c. is cui. de prob. in 6.* Quarto: ut fieri debeat mentio valoris beneficii de novo impetrandi. Pirh. & Chok. *l. cit.* Esti in Gallia & Germania non soleat exprimi verus valor beneficii, sed tantum fieri mentio, quòd beneficium non excedat redditus annuos viginti quatuor ducatorum secundum communem estimationem, de quo alibi. Vide Rebuff. *in pr. tit. de forma nova provisionis*. Beneficiorum verò prahabitorum valorem necesse non est exprimere. Pirh. *cit. n. 194.* citans Rebuff. *ubi paulò ante, & Gl. in cit. illam Clem. 1.*

Quaestio 88. An illegitimus, seu aliàs irregularis aut inhabilis dispensatus ad quaecunque, & quaecunque beneficia recipere vel retinere possit, modò plura simul non sint, quam qua à Trid. permittuntur, possit vigore huius dispensationis plura aliàs non incompatible liberè & licitè retinere, etiam si unum sit sufficiens ad sustentationem?

Respon-